

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	<p>ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ.</p> <p>Συλλογικό "Διατμηματικό μάθημα Φύλου και Ισότητας" που είναι ανοικτό σε όλους τους φοιτητές και όλες τις φοιτήτριες του ΑΠΘ.</p> <p>Το μάθημα τυπικά έχει κωδικό του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ) και την επιστημονική ευθύνη έχει η Δήμητρα Κογκίδου, Καθηγήτρια στο ΠΤΔΕ.</p>		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε -68	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	<p>Γ' & Δ' -στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΤΔΕ.</p> <p>(Για τα άλλα τμήματα στο ΑΠΘ δεν υπάρχει περιορισμός εξαμήνων).</p>
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<p>ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΦΥΛΟΥ</p> <p>INTRODUCTION TO GENDER STUDIES</p>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ	-		

ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η εισαγωγή σε βασικά ζητήματα που έθεσαν οι Σπουδές Φύλου σε σχέση με την παραγωγή και τη διδασκαλία της επιστημονικής γνώσης
- Η εισαγωγή στην οπτική του φύλου στις διάφορες επιστήμες.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν το ζήτημα του φύλου και να αποκτήσουν μια κριτική στάση για τις προσωπικές τους έμφυλες αναπαραστάσεις, αλλά και για τον τρόπο και τις πρακτικές που αυτές συγκροτήθηκαν
- Να κατανοήσουν την έμφυλη παραγωγή της επιστημονικής γνώσης και των πρακτικών αναπαραγωγής της
- Να εξοικειωθούν με τα θέματα που έθεσαν οι Σπουδές Φύλου σε σχέση με την παραγωγή και τη διδασκαλία της επιστημονικής γνώσης
- Να εξοικειωθούν με την οπτική του φύλου σε διάφορα επιστημονικά πεδία

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και

ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε

θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. **Κοινωνικό Φύλο και Εκπαίδευση.** Διδάσκουσα: **Δήμητρα Κογκίδου**, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

- Το σχολείο ως πολιτισμικό πλαίσιο κατασκευής έμφυλων /σεξουαλικών ταυτοτήτων και ως ένα προνομιακό πεδίο για την άρση του σεξισμού
- Ρόλος του/της εκπαιδευτικού και φύλο, εκπαιδευτική ηγεσία και φύλο.
- Η έμφυλη διάσταση του αναλυτικού προγράμματος.
- Εντοπισμός και κριτική αντιμετώπιση του σεξισμού στο διδακτικό υλικό. Σεξισμός στη γλώσσα και η σημασία της στην αντι-(ετερο)σεξιστική εκπαίδευση
- Φεμινιστικές προσεγγίσεις στην παιδαγωγική.
- Στρατηγικές προώθησης της ισότητας των φύλων σε γνωστικά αντικείμενα.
- Σχεδιασμός μιας αντι-(ετερο)σεξιστικής πολιτικής στην εκπαίδευση.

2. **Φύλο και Φυσικές Επιστήμες.** Διδάσκουσα: **Φανή Σέρογλου**, Παιδαγωγικό Τμήμα

Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

- Η συμμετοχή των γυναικών στη μάθηση και στην εργασία στις φυσικές επιστήμες.
- Η εικόνα της επιστημόνισσας σήμερα και στο παρελθόν και η εικόνα της επιστήμης.
- Ανάπτυξη διδακτικού υλικού και διδακτικών στρατηγικών για μια εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες για όλους και όλες.
- Ψηφιακές αφηγήσεις για επιστημόνισσες, τη ζωή και το έργο τους από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

3. **Φύλο και Μαθηματικά.** Διδάσκουσα: **Ευαγγελία Τρέσσου**, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

- Κατά φύλο διαφορές στη μάθηση, στις επιλογές και στις επιδόσεις στα μαθηματικά, κοινωνικοί παράγοντες και περιβάλλοντα που τις επηρεάζουν.
- Διεθνείς έρευνες από το 1970 μέχρι σήμερα σχετικά με τις σχέσεις φύλου και μαθηματικών.
- Το φύλο στα σχολικά εγχειρίδια και στη διδασκαλία των μαθηματικών.

4. **Φύλο και Νέες Τεχνολογίες.** Διδάσκουσα: **Ελένη Ντρενογιάννη**, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

- Οι διαφορές των φύλων στην πρόσβαση, τη συχνότητα χρήσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτής της χρήσης μέσα από τη μελέτη και επισκόπηση της διεθνούς ερευνητικής βιβλιογραφίας.
- Ενωσιολογικές προσεγγίσεις για το φύλο και τις ΤΠΕ, ερμηνευτικές και επεξηγηματικές προσεγγίσεις των κατά φύλο διαφορών.
- Οι αναπαραστάσεις των ταυτοτήτων φύλου στα ψηφιακά περιεχόμενα και οι επιπτώσεις της χρήσης αυτών των περιεχομένων στη δημιουργία ή/και ενίσχυση στερεοτυπικών αντιλήψεων και συμπεριφορών.

5. **Φεμινιστικές Προσεγγίσεις στη Ψυχολογία.** Διδάσκουσα: **Βασιλική Δεληγιάννη**, Τμήμα Ψυχολογίας

Επικεντρώνεται στη μελέτη του τρόπου με τον οποίο ο παράγοντας φύλο υπεισέρχεται στο υπάρχον πλαίσιο της επιστήμης της ψυχολογίας. Ειδικότερα, το μάθημα επιχειρεί να εστιάσει κριτικά στη διαχείριση του φύλου εκ μέρους της ψυχολογίας, στο θεωρητικό, ερευνητικό επίπεδο και σε επίπεδο επαγγελματικών πρακτικών και εφαρμογών και αντιπαραθέτει τη φεμινιστική προσέγγιση και την οπτική του φύλου ως εναλλακτικά πλαίσια άσκησης της επιστήμης της ψυχολογίας γενικά και του επαγγέλματος του ψυχολόγου ειδικότερα.

6. **Φύλο και ΜΜΕ.** Διδάσκουσα: **Αναστασία Δουλκέρη**, Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας.

- Η εικόνα και η συμμετοχή των φύλων στα ΜΜΕ
- Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελληνικής νομοθεσίας
- Διαπιστώσεις εμπειρικών ερευνών (από το 1990 έως σήμερα)
- Η εικόνα των φύλων στις διαφημίσεις (πρότυπα φύλου και νομοθετικές ρυθμίσεις).

Διαπιστώσεις εμπειρικών ερευνών από το 2000 έως σήμερα.

7. Φύλο και Κινηματογράφος. Διδάσκουσα: **Μπέττυ Κακλαμανίδου**, Τμήμα Κινηματογράφου.

Η διάλεξη θα εστιάσει στην αναπαράσταση της γυναίκας στις τέσσερις από τις έξι ταινίες των *X-Men* (*X-Men*, 2000, *X2*, 2003, *X-Men: The Last Stand*, 2006, and *X-Men Origins: Wolverine*, 2009). Οι ταινίες ανήκουν στο είδος των superhero films, το οποίο γνώρισε και συνεχίζει να γνωρίζει τεράστια εμπορική επιτυχία και στις δύο πρώτες δεκαετίες της τρίτης χιλιετίας. Το μάθημα θα εστιάσει στην υπόθεση ότι η πατριαρχική δομή της δυτικής κοινωνίας αποτελεί έναν μύθο σύμφωνα με τον ορισμό του Roland Barthes. Θα αναλυθεί η αφηγηματική πορεία των κύριων ηρωίδων των ταινιών, για να αποδειχθεί ότι εκείνες που αψηφούν την πατριαρχική αρχή προοδευτικά χάνουν, όχι μόνο τις δυνάμεις τους, αλλά και την παρουσία τους στην οθόνη, με αποκορύφωμα την ταινία *Wolverine*, η οποία εστιάζει αμιγώς σε άντρες-ήρωες.

8. Έμφυλες και φυλετικές διαφορές σε κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Διδάσκουσα: **Μαίρη Μικέ**, Τμήμα Φιλολογίας.

Θα εξετασθεί η αναπαράσταση της έμφυλης και της φυλετικής διαφοράς μέσα σε κείμενα. Θα διερευνηθούν ερωτήματα όπως: Αντιμετωπίζονται ως οντότητες στον πυρήνα των οποίων βρίσκεται μία ουσία αναλλοίωτη και αδιατάρακτη ή, αντίθετα, αντιμετωπίζονται ως πολιτισμικές κατασκευές, ως ιστορικές κατηγορίες υποκείμενες στις αλλαγές των μεταβλητών ιστορικών πλαισίων; Προς την ίδια γραμμή επιχειρήματος κινείται και το ερώτημα που αφορά τον φυλετικό λόγο.

9. Φύλο, σώμα και σεξουαλικότητα στην αγγλική λογοτεχνία. Διδάσκουσα: **Κατερίνα Κίτση-Μυτάκου**, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Έχοντας ως αφετηρία κείμενα της αγγλικής λογοτεχνίας των αρχών του εικοστού αιώνα (π.χ. *Oscar Wilde: The Importance of Being Earnest*, *Virginia Woolf: Orlando*) το μάθημα θα εξετάσει τις έννοιες του φύλου και του σώματος ως κατασκευές καθώς και τη στερεοτυπικά άμεση εξάρτηση του φύλου με τη σεξουαλικότητα. Κεντρικό άξονα του μαθήματος θα αποτελέσουν η θεωρία της αμερικανίδας φιλοσόφου Judith Butler για το φύλο ως 'επιτέλεση' καθώς και οι θέσεις του ιστορικού Thomas Laqueur για την κυριαρχία του μοντέλου του 'ανατομικού ισομορφισμού'. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί τόσο στον τρόπο με τον οποίο αποδομείται στα κείμενα αυτά η ιδέα μιας 'φυσικής' έμφυλης ταυτότητας όσο και στο γεγονός ότι προεικάζουν μεταγενέστερες θεωρίες σχετικά με την τυχαία και απρόβλεπτη σχέση ανάμεσα σε βιολογικό, κοινωνικό φύλο και σεξουαλικότητα.

10. Φύλο και Υγεία. Διδάσκουσα: **Παρασκευή Αργυροπούλου -Πατάκα**, Τμήμα Ιατρικής, Αναπληρώτρια Πρύτανης Ανθρώπινων Πόρων.

Η ανάλυση των σχέσεων ανάμεσα στο φύλο και την υγεία, καθιστά αναγκαία τη διάκριση φύλου (sex) και γένους (gender). Το φύλο (sex) αναφέρεται σε βιολογικά χαρακτηριστικά, όπως χρωμοσώματα, καθώς και σε φυσιολογικές και ανατομικές λεπτομέρειες που ξεχωρίζουν τα θηλυκά από τα αρσενικά είδη. Το γένος (gender) αναφέρεται σε μία δέσμη κοινωνικώς δομημένων ρόλων και σχέσεων, ατομικών χαρακτηριστικών, διαθέσεων (ή στάσεων), συμπεριφορών και αξιών, που η κοινωνία αποδίδει στα δύο φύλα, σε μία

προσπάθεια διάκρισής τους.

Το φύλο (sex) θεωρείται ιδιότητα, ενώ το γένος (gender) μία πράξη με επιδράσεις σε προσωπικό, κοινωνικό και συμβολικό επίπεδο. Σε ιατρικές μελέτες πρέπει να επισημαίνονται τόσο οι διαφορές, λόγω φύλου, όσο και αυτές που προέρχονται από το γένος. Το φύλο συχνά καθορίζει διαφορετική εξέλιξη υγείας ενός ατόμου, διαφορετική εξέλιξη ασθενειών, καθώς και διαμορφωμένους παράγοντες κινδύνου ασθενειών ή διαφορές σε θεραπευτικές προσεγγίσεις. Οι διαφορές αυτές για πολλά χρόνια αποδιδόταν κυρίως στο γεννητικό σύστημα. Σήμερα έχουν επεκταθεί σε σημείο που το φύλο λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα ερευνητικά πρωτόκολλα, μεθοδολογίες και αναλύσεις αποτελεσμάτων γενετικών (genomics) μελετών. Το γένος καθορίζει διαφορετική έκθεση σε παράγοντες κινδύνου, προτρέπει στην αναζήτηση διαφορετικών θεραπευτικών σχημάτων ή και επιβάλλει την αναζήτηση επιπτώσεων κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων. Σε συνδυασμό, το φύλο και το γένος επηρεάζει την κατάσταση της υγείας, την οργάνωση των συστημάτων υγείας και τα αποτελέσματά τους στο κοινωνικό σύνολο. Η μη αναγνώριση των επιπτώσεων των διαφορών στο φύλο και στο γένος, σε διάφορες ερευνητικές μελέτες, εγείρει προβλήματα αξιοπιστίας των μελετών αυτών.

11. **Φύλο και Αθλητισμός.** Διδάσκουσα: **Σοφία Παπαδοπούλου**, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.

Στη διάλεξη θα αναλυθούν ειδικά θέματα που αφορούν στην προώθηση της ισότητας των φύλων στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό. Το μάθημα επίσης θα εστιάσει στη χαμηλή εκπροσώπηση των γυναικών σε διάφορους ρόλους του αθλητισμού (προπονήτριες, αθλητική διοίκηση και ηγεσία, ΜΜΕ κ.ά.), με συνέπεια τον περιορισμό των μοντέλων ρόλου για το γυναικείο φύλο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη μηχανισμών, για την αντιμετώπιση στερεοτυπικών στάσεων και έμφυλων διακρίσεων, με την εφαρμογή στρατηγικών προσέγγισης και πρακτικών ενίσχυσης για την ισότιμη συμμετοχή των φύλων στα αθλητικά δρώμενα.

12. **Το φύλο στα Ανώτερα φυτά.** Διδασκουσες: **Ελένη Ελευθεριάδου & Ζαχαρούλα Ανδρεοπούλου**, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Η έννοια του φύλου και του γένους στα ανώτερα φυτά, πως τα αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι λειτουργώντας μέσα σε ανθρωπογενή κοινωνικά μοτίβα. Διαδικασία αναγνώρισης γένους και κατανομή των γενών σε άνθη και άτομα. Τα αναπαραγωγικά όργανα των ανώτερων φυτών (σπερματοφύτα). Η μορφολογία του άνθους. Οι περιπτώσεις της αυτοεπικονίασης και μηχανισμοί αποφυγής της.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία,</i>	E learning

<p>στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td style="text-align: center;">25</td> </tr> <tr> <td>Σεμιναριακού τύπου συζητήσεις κατά ομάδες</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>Χρήση ασκήσεων αυτογνωσίας, καταγραφής και ανάλυσης προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων - σε ατομικό ή/ και ομαδικό επίπεδο.</td> <td style="text-align: center;">25</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας / εργασιών</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td style="text-align: center;">125</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	25	Σεμιναριακού τύπου συζητήσεις κατά ομάδες	15	Χρήση ασκήσεων αυτογνωσίας, καταγραφής και ανάλυσης προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων - σε ατομικό ή/ και ομαδικό επίπεδο.	25	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30	Αυτοτελής Μελέτη	30	Σύνολο Μαθήματος (25ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125
	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
	Διαλέξεις	25													
	Σεμιναριακού τύπου συζητήσεις κατά ομάδες	15													
	Χρήση ασκήσεων αυτογνωσίας, καταγραφής και ανάλυσης προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων - σε ατομικό ή/ και ομαδικό επίπεδο.	25													
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30													
	Αυτοτελής Μελέτη	30													
Σύνολο Μαθήματος (25ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125														
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά</p> <p>Το μάθημα προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών/τριών, καθώς η υιοθέτηση πρακτικών που προωθούν ζητήματα έμφυλης συμμετρίας εδράζει στην αποδόμηση και υπέρβαση του σεξιστικού πλέγματος αντιλήψεων, στάσεων και πρακτικών.</p> <p>Η αξιολόγηση θα γίνει με ομαδικές εργασίες 2-3 ατόμων, με όριο λέξεων τις 4.000 σε μια από τις παραπάνω ενότητες.</p>														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενο σύγγραμμα για το μάθημα στον Εύδοξο (ένα από τα παρακάτω)

Connell, R.W. (2006). *Το Κοινωνικό Φύλο*. Μτφ. Ε. Κοτσυφού. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Αθανασίου, Α. (2006) (Επιμ., εισαγωγή). *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*. Αθήνα: Νήσος.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία για κάθε ενότητα (στο e-learning θα αναρτηθούν ορισμένα άρθρα για κάθε ενότητα)

1. **Κοινωνικό Φύλο και Εκπαίδευση**. Διδάσκουσα: **Δήμητρα Κογκίδου**, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

Πολίτης, Φ. (2006). *Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογυνισμός*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, (Πράξη 4.1.1.δ), ΥΠΕΠΘ -Όλο το Εκπαιδευτικό υλικό για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι ανηρτημένο στο διαδικτυακό τόπο www.isotita-epaeek.gr

2. **Φύλο και Φυσικές Επιστήμες**. Διδάσκουσα: **Φανή Σέρογλου**, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

Ντρενογιάννη, Ε., Σέρογλου, Φ. & Τρέσσου, Ε. (2007) (Επιμ.). *Φύλο και εκπαίδευση: Μαθηματικά, φυσικές επιστήμες και νέες τεχνολογίες*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

3. **Φύλο και Μαθηματικά**. Διδάσκουσα: **Ευαγγελία Τρέσσου**, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

Ντρενογιάννη, Ε., Σέρογλου, Φ. & Τρέσσου, Ε. (2007) (Επιμ.). *Φύλο και εκπαίδευση: Μαθηματικά, φυσικές επιστήμες και νέες τεχνολογίες*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

Harding, S. (1991). *Whose science? Whose knowledge? Thinking from women's lives*. Milton Keynes: Open University Press.

4. **Φύλο και Νέες Τεχνολογίες**. Διδάσκουσα: **Ελένη Ντρενογιάννη**, Παιδαγωγικό

Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ).

Ντρενογιάννη, Ε., Σέρογλου, Φ. & Τρέσσου, Ε. (2007) (Επιμ.). *Φύλο και εκπαίδευση: Μαθηματικά, φυσικές επιστήμες και νέες τεχνολογίες*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

5. **Φεμινιστικές Προσεγγίσεις στη Ψυχολογία**. Διδάσκουσα: **Βασιλική Δεληγιάννη**, Τμήμα Ψυχολογίας

Helgeson, V. (2011). *Psychology of Gender*. N. York: Psychology Press.

Crawford, J. & Unger, R. (2006). *Women and Gender: A feminist Psychology*. Boston: McGrawHill.

Καστράνη, Θ. (2011). *Φύλο, Ψυχική Οδύνη και Συμβουλευτική Διαδικασία*. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή. Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. & Σακκά, Δ. (2012) (Επιμ.). *Διαπραγματεύσεις του Φύλου στην Ψυχολογία*. Ειδικό Τεύχος. *Ψυχολογία*, 19(2)

6. **Φύλο και ΜΜΕ**. Διδάσκουσα: **Αναστασία Δουλκέρη**, Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας.

Βαλασαμίδου, Λίνα. «Φύλο και σεξουαλικότητα στις ελληνικές τηλεοπτικές κωμικές σειρές». *Από την Τηλεόραση στα Νέα Μέσα και Ελληνική Κοινωνία*. Επιμ. Τέσσα Δουλκέρη. Αθήνα: Παπαζήσης, 2014. 87-115.

Δουλκέρη, Τέσσα. *Η ισότητα των δύο φύλων και ΜΜΕ*. Αθήνα: Παπαζήσης, 1990.

Δουλκέρη, Τέσσα. *Κοινωνιολογία της διαφήμισης*. Αθήνα: Παπαζήσης, 2001.

Κοντζαϊβάζογλου, Ιορδάνης. «Σtereότυπα που αφορούν το φύλο στην πολιτική διαφήμιση. Η περίπτωση της εκλογικής περιφέρειας Α' Θεσσαλονίκης». *Από την Τηλεόραση στα Νέα Μέσα και Ελληνική Κοινωνία*. Επιμ. Τέσσα Δουλκέρη. Αθήνα: Παπαζήσης, 2014. 183-213.

7. **Φύλο και Κινηματογράφος**. Διδάσκουσα: **Μπέττυ Κακλαμανίδου**, Τμήμα Κινηματογράφου.

Barthes, Roland. "Myth Today." *Cultural Theory and Popular Culture*. Ed. John Storey. New Jersey: Prentice Hall, 1998. 109-118.

Kaklamanidou, Betty. "The Mythos of Patriarchy in the X-Men Films". *The 21st Century Superhero: Essays on Gender, Genre and Globalization*. Επιμ. Richard. J. Gray II & Betty

Kaklamanidou, Jefferson: McFarland, 2011. 61-74.

8. **Έμφυλες και φυλετικές διαφορές σε κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας.** Διδάσκουσα: **Μαίρη Μικέ**, Τμήμα Φιλολογίας.

Μικέ, Μαίρη. *Έρως (αντ)εθνικός. Ερωτική επιθυμία και εθνική ταυτότητα τον 19^ο αιώνα.* Αθήνα: Πόλις, 2007.

Μικέ, Μαίρη. «Έμφυλες και φυλετικές διαφορές στον Γιούγκερμαν του Μ. Καραγάτση». *Εναρμόνιον κράμα. Δοκίμια για τη νεοελληνική πεζογραφία.* Αθήνα: Άγρα, 2012.

9. **Φύλο, σώμα και σεξουαλικότητα στην αγγλική λογοτεχνία.** Διδάσκουσα: **Κατερίνα Κίτση-Μυτάκου**, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Butler, Judith. «Παραστασιακές επιτελέσεις και συγκρότηση του φύλου: Δοκίμιο πάνω στη φαινομενολογία και τη φεμινιστική θεωρία». *Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική* Επιμ. Αθηνά Αθανασίου. Μτφ. Π. Μαρκέτου, Μ. Μηλιώρη, Αιμ. Τσεκένης. Αθήνα: Νήσος, 2006. 381-407.

Laqueur, Thomas. «Για τη γλώσσα και τη σάρκα». *Κατασκευάζοντας το φύλο: Σώμα και κοινωνικό φύλο από τους αρχαίους Έλληνες έως τον Φρόιντ.* Μτφ. Πελαγία Μαρκέτου. Αθήνα: Πολύτροπον, 2003. 33-61.

Laqueur, Thomas. «Το γενετήσιο φύλο εγγράφεται στο κοινωνικό». *Κατασκευάζοντας το φύλο: Σώμα και κοινωνικό φύλο από τους αρχαίους Έλληνες έως τον Φρόιντ.* Μτφ. Πελαγία Μαρκέτου. Αθήνα: Πολύτροπον, 2003. 262-325.

10. **Φύλο και Υγεία.** Διδάσκουσα: **Παρασκευή Αργυροπούλου -Πατάκα**, Τμήμα Ιατρικής, Αναπληρώτρια Πρύτανης Ανθρώπινων Πόρων

Buist, S. & Mapp, C.E. (Eds) (2003). *Respiratory Diseases in Women.* European Respiratory Society Monographs, Monograph No 25.

11. **Φύλο και Αθλητισμός.** Διδάσκουσα: **Σοφία Παπαδοπούλου**, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.

Καμπερίδου, Ε. (2012). *Κοινωνικό Φύλο, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Πολυπολιτισμικότητα & Αθλητισμός.* Αθήνα: Τελέθριο.

Clarke, G., & Humberstone, B. (1997). *Researching Women and Sport.* London: Macmillan Press Ltd.

Scraton, S., & Flintoff, A. (2004). *Gender and Sport: A Reader*. New York: Routledge.

12. Το φύλο στα Ανώτερα φυτά. Διδασκουσες: Ελένη Ελευθεριάδου & Ζαχαρούλα Ανδρεοπούλου, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Αθανασιάδης, Ν. (1985). *Δασική Βοτανική. Μέρος Ι. - Συστηματική Σπερματοφύτων*. Θεσσαλονίκη: Γιαχούδης-Γιαπούλης.

Στεφανάκη - Νικηφοράκη, Μ. (1999). *Συστηματική Βοτανική - Κλείδες. Μέρος Β*. Θεσσαλονίκη: Σταμούλης.

